

GHIDUL PENSIILOR

UTIL ÎN ORICE CASĂ: TOT CE TREBUIE SĂ ȘTII DESPRE PENSIA TA

**ȘTIM CĂ EȘTI
O PERSOANĂ
RESPONSABILĂ ȘI
PREOCUPATĂ DE
VIITOR.**

**Și ești exact la locul potrivit!
Vei afla tot ce trebuie să știi
despre sistemul de pensii din
România.**

**Iar atunci când știi lucruri, te
poți pregăti mai bine pentru
un viitor confortabil, inclusiv la
vârsta pensionării.**

**Hai să îți povestim mai multe
despre pensia ta, cu toate
aspectele ei.**

Sistemul de pensii din România este compus din 3 piloni:

- Sistem bazat pe solidaritatea dintre generații;
- Pensile de astăzi sunt plătite de actualii angajați.

- Venit suplimentar pensiei de la stat;
- Este obligatoriu sub 35 de ani la prima angajare și opțional pentru cei între 35-45 de ani.

- Produs de economisire pe termen lung cu scopul obținerii unui venit suplimentar la pensie;
- Contribuția poate fi suportată atât de angajat cât și de angajator.

SISTEMUL DE PENSII DIN ROMÂNIA

Pilonul I

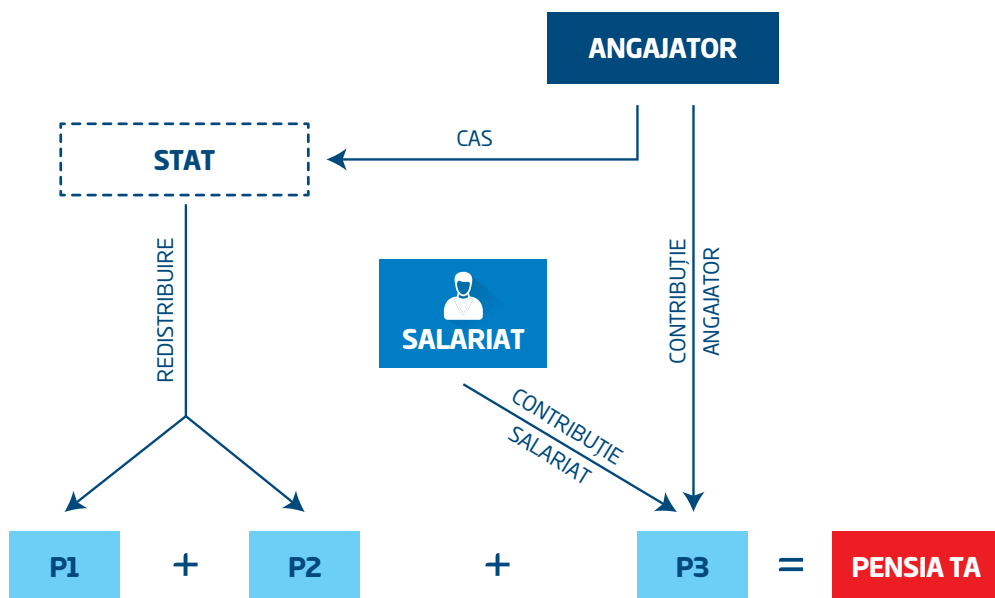
este pensia de la stat. O primești după ce ai contribuit un anumit număr de ani la sistemul public de asigurări sociale.

Pilonul II

este pensia privată obligatorie pentru cei cu vârsta de până în 35 de ani și opțională pentru cei care au între 35 și 45 de ani.

Pilonul III

este pensia privată facultativă. Adică acea sumă de bani pe care o pui tu deoparte, indiferent de vârstă, pentru a dispune de un venit suplimentar la pensie. Valoarea contribuției poate varia între pragul minim stabilit de către fiecare fond de pensii facultative în parte și nivelul maxim de 15% din venitul tău lunar brut.

CUPRINS

1. PENSILE ȘI SITUAȚIA ACTUALĂ A ROMÂNIEI

- 1.1 Solidaritatea între generații
- 1.2 Proiecții pentru România în 2060
- 1.3 Sistemul de Pensii în România – Pilonul I, II și III

2. PILONUL I

- 2.1 Ce înseamnă?
- 2.2 De câte feluri este?
- 2.3 Cât este pensia medie oferită de stat?

3. PILONUL II

- 3.1 Ce înseamnă?
- 3.2 Cum funcționează?
- 3.3 Ce este bine să știi despre pensia administrată privat?
- 3.4 Cum se calculează pensia administrată privat?
- 3.5 Tu știi unde ai pensia administrată privat Pilonul II?
- 3.6 Cum aderă la Pilonul II?
- 3.7 Când încasezi pensia administrată privat?
- 3.8 Pilonul II pentru angajator

4. PILONUL III

- 4.1 Ce înseamnă?
- 4.2 Cum funcționează?
- 4.3 Ce este bine să știi despre pensia facultativă?
- 4.4 Cum se face o pensie facultativă?
- 4.5 Cât costă să închei o pensie facultativă?
- 4.6 Cum funcționează deductibilitatea fiscală a pensiei facultative?
- 4.7 Când beneficiezi de pensia facultativă?
- 4.8 Pilonul III pentru angajator

5. SFATURI UTILE

- 5.1 Cum alegi fondul de pensii potrivit pentru tine?
- 5.2 Cum te poți transfera de la un fond de pensii la altul?
- 5.3 Cum afli care sunt fondurile de pensii din piață?
- 5.4 Cum comunică fondurile de pensii și de unde poți afla mai multe informații?

6. GLOSAR

1. PENSIILE ȘI SITUAȚIA ACTUALĂ A ROMÂNIEI

Primul pas ca să înțelegem cum se plătesc pensiile de stat și ce alternative există ca să ne suplimentăm veniturile pentru un trai decent la pensionare este să urmărim tendințele socio-demografice și să ne uităm la modul în care este construit sistemul de pensii în România. Este bine să știm clar cum funcționează acest sistem, care se bazează pe solidaritatea dintre generații: cu banii pe care i-au cotizat părinții noștri pentru pensie s-a plătit pensia bunicii. Acum, pensia părinților se plătește de noi, cu banii pe care-i cotizăm lunar către asigurările sociale. Iar pensia noastră va fi plătită de copiii noștri, viitorii angajați.

Lucrurile se leagă. Ne împutinăm și îmbătrânim ca nație. Conform studiilor Uniunii Europene*, în următorii 50 de ani va scădea numărul celor care cotizează la fondul pensiilor de stat și vor fi tot mai mulți cei care vor trebui să se alimenteze din el. Ce înseamnă asta? Înseamnă că statului îi va fi din ce în ce mai greu să ne plătească aceste pensii.

1.1 Solidaritatea între generații

Contrar a ceea ce cred mulți, pensiile de astăzi sunt plătite de actualii angajați, din cotizația la asigurările sociale care li se oprește din salariu. Statul nu a pus cotizația

actualilor pensionari de pe vremea când erau angajați într-un cont distinct, ca să le dea banii înapoi peste ani, eșalonat, sub formă de pensie. Nu așa funcționează.

Cu banii din cotizația de pe vremea când erau angajați statul a plătit pensiile de atunci. Iar pensiile de acum se plătesc din banii cotizați de actualii angajați. Acesta este principiul pe care este construit sistemul public de pensii, așa-numita „pensie de stat” sau Pilonul I. Se numește principiul solidarității între generații („Pay as you go”).

Principala caracteristică a acestui sistem este aceea că depinde mult de raportul dintre numărul de cotizanți și numărul de beneficiari. Mai exact, câți oameni plătesc în contul celor care primesc banii. În România, dar nu numai, primii se împutinează, în vreme ce ultimii se înmulțesc.

1.2 Proiecții pentru România în 2060

Astăzi, faci parte dintre cei peste 68% dintre românii care muncesc. Dar în 2060, datorită natalității scăzute, se estimează că doar 55,8% dintre români vor mai fi activi*, ca să te susțină la pensie.

Mai mult, în prezent, 4 persoane de vârstă activă* susțin 1 pensionar. În 2060 se estimează că 2 persoane de vârstă activă vor susține 1 pensionar. Asta înseamnă că efortul statului, care trebuie să completeze diferența, devine din ce în ce mai mare.

Și nu ne oprim aici. Speranța de viață* se estimează că va crește în viitor până la 84 de ani, de la 74 de ani cât este în prezent. Asta înseamnă că vom trăi mai mult ca pensionari, chiar mai mult decât bunicii

noștri. Adică vom consuma mai multe resurse pentru o perioadă de timp mai îndelungată, ceea ce înseamnă că vom avea nevoie de și mai mulți bani pentru pensie.

În această perspectivă, se estimează* că peste câteva zeci de ani proporția pensionarilor va crește mult raportat la totalul populației. Este greu de spus cum se vor plăti atunci pensiile, dar ne putem imagina că nu va fi deloc ușor.

*Sursa: Calcule în baza estimărilor Uniunii Europene prezentate în cadrul „Raportului privind îmbătrânirea populației în 2015, Proiecții Economice și Bugetare pentru cele 28 de state membre ale Uniunii Europene, 2013 – 2060 (The 2015 Ageing Report: Economic and Budgetary projections for the 28 EU Member states 2013 – 2060)”

1.3 Sistemul de pensii. Pilonii I, II și III

Având aceste cifre în față, îți recomandăm să îți faci planuri prudente pentru anii de bătrânețe. Dacă tot vom trăi mai mult, ar fi bine să ne menținem un stil de viață cât mai apropiat de cel cu care am fost obișnuiți, nu să ne simțim ca o povară pe umerii copiilor și nepoților. Dar pentru asta trebuie să ne pregătim din timp, și din ferice, există soluții care vin să completeze pensia publică de stat (Pilonul I).

Începând cu anul 2007, reforma sistemului de pensii din România a adăugat două noi surse de pensie: Pilonul II (pensia administrată privat) și Pilonul III (pensia facultativă). Ambele au fost create ca tu să obții niște venituri suplimentare la vârsta pensionării și destul de curând pot face diferența între o viață confortabilă și una în care grijile financiare te pot copleși. Pilonul II este sistemul de pensii administrat privat, cu contribuții obligatorii

pentru persoanele de până în 35 ani și opționale pentru persoanele cu vârsta cuprinsă între 35 și 45 de ani. Din contribuția obligatorie la fondul de pensii de stat, o parte merge într-un cont separat, pe numele angajatului, este investită și se întoarce ulterior către contribuitorul devenit pensionar, la îndeplinirea condițiilor de plată a activului net acumulat.

Este important de știut că această contribuție pentru Pilonul II se scade din cea pentru Pilonul I, astfel că totalul cotizației obligatorii pentru pensie nu se modifică. Și că angajatul este informat

permanent asupra contribuției la Pilonul II, își poate consulta oricând contul și poate decide care este fondul administrat privat unde să fie investiți banii cotizați.

Pilonul III este sistemul de pensii facultative, administrate de companii private, sistem bazat pe conturi individuale și aderare facultativă. Banii pe care îi cotizezi (doar dacă vrei și separat de contribuția la fondul pentru Pilonii I și II) merg într-un cont al tău, sunt investiți pentru a fi înmulțiți și se întorc la tine la îndeplinirea condițiilor de plată a activului net acumulat.

2. PENSIA DE STAT PILONUL I

2.1 Ce înseamnă pensia de stat?

Este pensia la care au dreptul toți angajații. Este pensia pe care ți-o dă statul după ce ai muncit și cotizat un număr de ani la sistemul public de asigurări sociale.

Pensia de stat poate diferi de la caz la caz și se împarte în 5 mari categorii.

2.2 De câte feluri este?

Pensia pentru limită de vârstă

Este pensia la care ai dreptul după ce "ți-ai făcut vechimea în muncă", cum se spune. Pentru aceasta, trebuie să ai o anumită vârstă și să fi cotizat un număr de ani la sistemul de pensii. Vârsta standard de pensionare diferă între bărbați și femei.

Pensia anticipată

Cei care cotizează mai mult din cauza condițiilor deosebite de muncă au dreptul să iasă mai repede la pensie.

Cu alte cuvinte, angajații care depășesc cu un număr de ani stagiul complet de cotizare au dreptul să iasă la pensie cu câțiva ani mai devreme decât vârsta standard de pensionare. Acest tip de pensie se aplică celor care muncesc în condiții speciale, cadrelor militare, polițiștilor, funcționarilor publici cu statut special etc.

Pensia anticipată parțială

Pensia anticipată parțială se acordă cu câțiva ani înainte de împlinirea vârstei standard de pensionare, persoanelor asigurate care au realizat stagiile complete de cotizare prevăzute de lege, precum și celor care au depășit stagiul complet de cotizare cu un număr de ani.

Militarii, polițiștii, funcționarii cu statut special pot beneficia de acest tip de pensie și dacă au realizat stagiul minim de cotizare în specialitate.

Vârsta standard de pensionare, stagiul complet de cotizare și stagiul minim de cotizare în specialitate sunt stabilite în raport în luna și anul nașterii.

Pensia de invaliditate

Se acordă persoanelor care și-au pierdut total sau parțial capacitatea de muncă și nu este condiționată de vârstă ori stagiul de cotizare. Gradul de invaliditate este stabilit în funcție de reducerea capacității de muncă.

Pensia de urmaș

Se acordă copiilor și soțului supraviețuitor în cazul decesului asiguratului sau pensionarului.

2.3 Cât este pensia medie oferită de stat? *

846 lei în 2014,
892 lei în 2015,
948 lei în 2016.

*Sursa: Institutul Național de Statistică

3. PILONUL II

Așa cum am văzut în capitolul anterior, pensia publică plătită de stat ar putea să nu fie de ajuns. Bugetul public trebuie să susțină tot mai multe pensii cu bani strânși de la tot mai puțini contribuitori.

3.1 Ce înseamnă?

Pentru a mai ușura din sarcina exercitată asupra bugetului de stat, a fost introdus Pilonul II, Pensia administrată privat, mai exact. Acest pilon a fost gândit pentru a-ți ușura trecerea de la salariu la pensie și pentru a te ajuta să-ți asiguri un viitor cât mai confortabil din punct de vedere financiar.

3.2 Cum funcționează?

O parte din cotizația lunară la fondul public de pensii merge într-un cont separat, pe numele contribuitorului (adică pe numele tău), unde este investită de administratorul fondului de pensie.

Practic, această sumă este direcționată către Fondul ales de tine. Astfel, tu vei beneficia de o pensie privată distinctă de cea furnizată de sistemul public, care nu te costă suplimentar contribuțiilor individuale de asigurări sociale datorate.

Important de știut, mai ales dacă ești la primul job: dacă un salariat nu își alege singur o societate care să-i administreze banii, atunci va fi repartizat aleatoriu la unul dintre fondurile existente pe piață. Așa că, îți recomandăm să te informezi și să alegi chiar tu unde se duc banii tăi lună de lună.

DE REȚINUT

- Din banii reținuți din salariul brut pentru contribuțiile datorate asigurărilor sociale (CAS), o parte este redirecționată spre Pilonul II.
- Poți afla în orice moment, printr-o simplă cerere online pe site-ul ASF (<https://asfmania.ro/scr/petitiifp>), cine este administratorul contului tău de pensie administrată privat Pilonul II. Acesta te va contacta în termen de 10 zile.
- Odată intrat în Pilonul II, nu te mai poți retrage până la îndeplinirea condițiilor de plată a activului net acumulat. În schimb, te poți transfera de la un fond la altul, în funcție de preferințe (în schimbul unui comision de transfer dacă nu îndeplinești anumite condiții, așa că este bine să te documentezi înainte cu privire la eventualele costuri).

3.3 Ce este bine să știi despre pensia administrată privat?

- Este un instrument care te ajută să acumulezi până la momentul pensionării un venit în plus.
- Este obligatorie pentru orice persoană în vârstă de până la 35 de ani care este angajată și/sau virează CAS-ul (contribuție asigurări sociale) către stat.
- Este opțională pentru persoanele care au vârsta cuprinsă între 35 și 45 de ani.
- Vei fi repartizat în mod aleatoriu către unul dintre fondurile existente în piață dacă nu îți alegi singur Fondul de pensii în termen de 4 luni de la prima ta angajare.

- Poți participa la un singur fond de pensii administrat privat.
- Poți alege oricând dorești să te transferi de la un fond de pensii administrat privat la altul (verifică înainte care sunt eventualele penalități și comisioane de transfer).
- Pensia administrată privat este protejată prin Lege: contul tău individual nu poate face obiectul unei executări silite, nu poate fi cesionat, gajat sau folosit în alte scopuri.
- Până la emiterea Legii privind plata pensiilor private, poți beneficia de suma acumulată în contul individual de pensie în următoarele situații:
  - ai ieșit la pensie pentru limita de vârstă.
  - ai fost pensionat pe caz de invaliditate, pentru afecțiuni care nu mai permit reluarea activității și cu pierderea totală a capacității de muncă.
  - în cazul unui eveniment nefericit, moștenitorii tăi vor primi sumele acumulate în contul tău de pensie, în condițiile Legii. Suma totală convenită nu poate fi mai mică decât valoarea contribuțiilor plătite, minus penalitățile de transfer și comisioanele legale.
- Sumele economisite sunt proprietatea ta.

ATENȚIE

Atenție, doar persoanele angajate în mod legal și pentru care angajatorul plătește contribuțiile datorate bugetului de stat pot beneficia de Pilonul II. Deci, dacă muncești fără contract de muncă, iar angajatorul tău nu plătește CAS-ul aferent salariilor, atunci nu ți se vor plăti contribuții pentru Pilonul II, iar la vârsta pensionării nu vei beneficia de aceste venituri suplimentare.

3.4 Cum se calculează pensia administrată privat?

Banii virați la un fond de pensii în contul unui angajat, pentru pilonul II, sunt transformați în unități de fond.

Valoarea unității de fond este raportul dintre valoarea activului net al fondului de pensii la o anumită dată și numărul total de unități ale fondului la aceeași dată.

La vârsta pensionării, fondul de pensii plătește contribuitorului suma cuvenită, transformând unitățile de fond în bani.

Contributorul nu poate primi înapoi mai puțin decât a cotizat (minus comisioanele legale și, eventual, penalitățile de transfer de la un fond la altul). În schimb, poate primi mai mult, în funcție de randamentele obținute de fondul de pensii investind banii contribuitorilor.

3.5 Tu știi unde ai pensia administrată privat Pilonul II?

Cu cât afli mai repede, cu atât îți cresc șansele de a te bucura de o viață bună și la pensie. Este important să știi în orice moment ce se întâmplă cu banii tăi, așa că îți recomandăm să urmărești evoluția contului tău de Pensie Administrată Privat, ca să fii sigur că timpul trece în avantajul tău.

În cazul în care ai fost repartizat aleatoriu și nu știi cine îți administrează pensia, intră pe site-ul Autorității de Supraveghere Financiară (<https://asfromania.ro/scr/petitiiFP>), instituția care supraveghează piața pensiilor private din România, și solicită această informație. Este gratuit, și simplu de obținut, trebuie doar să completezi formularul

disponibil pe site-ul ASF, iar apoi, în termen de 10 zile vei fi contactat de un reprezentant al administratorului fondului de pensii administrat privat la care ai contul.

3.6 Cum aderi la Pilonul II?

Aderarea este simplă: tot ce trebuie să faci este să te decizi asupra unui fond de pensii administrat privat și să semnezi un act de aderare cu ajutorul unui agent de marketing autorizat.

3.7 Când încasezi pensia administrată privat?

Pensia administrată privat începe să fie plătită odată cu cea publică, la pensionarea pentru limită de vârstă, sau dacă ai fost pensionat pe caz de invaliditate, pentru afecțiuni care nu mai permit reluarea activității și cu pierderea totală a capacității de muncă.

Valoarea ei depinde de sumele strânse din contribuțiile tale și de profiturile (randamentele) obținute de fondul de pensii care ți-a investit banii.

În caz de deces, banii strânși în contul tău revin moștenitorilor, deci nu se pierd.

3.8 Pilonul II pentru ANGAJATOR

În primul rând trebuie menționat că pentru angajator, pensia administrată privat (Pilonul II) nu reprezintă o obligație financiară suplimentară sau un efort logistic în plus. Compania plătește oricum un procent din salariul brut la contribuțiile pentru asigurările sociale (CAS). Statul este cel responsabil cu virarea unui procent din aceste contribuții la fondul de pensii administrat privat la care fiecare salariat este participant.

Cel mai simplu este ca în momentul angajării, salariații (mai ales cei foarte tineri, aflați la primul job) să afle care sunt opțiunile lor și cum pot face alegeri informate pentru a avea un stil de viață confortabil și la vârsta pensionării. Recomandarea noastră este ca departamentele de Resurse Umane să aibă un rol cât mai activ în acest sens și să investească timp și energie în educația financiară a salariaților. Pentru că un angajat informat face alegeri responsabile și este un angajat productiv și valoros pentru companie.

Este important ca orice angajator să se asigure că salariații săi știu următoarele aspecte esențiale despre pensiile administrate privat – Pilon II:

- Pensia administrată privat este obligatorie pentru salariații în vârstă de până la 35 de ani și opțională pentru angajații cu vârsta cuprinsă între 35 și 45 de ani.

- Cei care nu își aleg singuri un Fond de pensii Pilon 2 în termen de 4 luni de la prima angajare, vor fi repartizați în mod aleatoriu către unul din fondurile existente pe piață.

- Dacă nu știi la ce fond de pensii au fost repartizați, participanții pot intra pe site-ul Autorității de Supraveghere Financiară (ASF) și pot solicita această informație. Tot acolo pot afla mai multe date actualizate despre toate fondurile de pensii autorizate din România, inclusiv rata lor de rentabilitate.

- Salariații pot alege oricând să se transfere de la un fond de pensii administrat privat la altul, în funcție de preferințele lor personale și de încrederea pe care le-o inspiră respectivul fond.

- Angajații nu pot participa concomitent la mai multe fonduri de pensii administrate privat.

- Angajatorul nu poate interveni în decizia salariaților de a alege un anumit fond de pensii. Alegerea fondului de pensii este dreptul și opțiunea personală a fiecărui salariat.

4. PILONUL III

Dacă Pilonii I și II au o componentă obligatorie și se bazează pe contribuții care nu vin direct din buzunarul tău, Pilonul III este exact invers: o pensie facultativă la care contribui din banii tăi și care vine să-ți completeze veniturile din pensia publică și pensia administrată privat.

4.1 Ce înseamnă?

Principiul este același: încredințezi cuiva banii tăi să se ocupe de ei, să-ți înmulțească și să-ți-i dea înapoi la bătrânețe sub formă de pensie lunară.

Când nu vei mai încasa un salariu lunar, aceasta este pensia suplimentară care te poate ajuta să-ți acoperi cheltuielile cu serviciile medicale, vacanțe, cadouri pentru nepoți și toate celelalte lucruri pe care ți le dorești sau de care vei avea nevoie. Un motiv în plus să cântărești foarte bine planul de economisire pentru bătrânețe.

4.2 Cum funcționează?

Pensia facultativă este un produs de economisire pe termen lung, prin intermediul căruia tu poți acumula mai mulți bani în contul tău individual de pensie. Banii sunt puși într-un cont al tău și ai acces permanent asupra situației contului tău. Poți renunța la plata lor sau poți întrerupe și relua plățile.

Participarea la un fond de pensii facultative presupune o cotizație lunară cuprinsă între o sumă minimă (stabilită de fiecare fond de pensii facultative în parte) și maximum 15% din venitul tău salarial brut, timp de cel puțin 90 de luni (nu neapărat consecutive).

După fiecare plată a contribuției, banii sunt transformați în unități de fond care sunt evidențiate într-un cont individual de pensie facultativă. Numărul și valoarea unităților de fond deținute de un participant la pensia facultativă determină valoarea activului său personal net. Valoarea activului personal net fluctuează zilnic, în funcție de valoarea unității de fond (valoarea unitară a actului net = VUAN). Spre deosebire de pensia publică, cea facultativă poate fi încasată începând cu vârsta de 60 de ani.

4.3 Ce este bine să știi despre pensia facultativă?

- Este un instrument care te ajută să acumulezi un venit în plus până la momentul pensionării.
- Sumele economisite sunt proprietatea ta, contribuțiile fiind alocate în baza CNP-ului tău (care trebuie menționat de fiecare dată în instrucțiunile de plată a contribuției).

- Beneficiezi de un avantaj fiscal: sumele aferente contribuțiilor la pensia facultativă sunt scutite de la calculul impozitului pe venitul din salarii de 16%, în limita a 400 de euro pe an. Astfel, o parte din banii aferenți impozitului pe salarii care altfel ar ajunge la stat îți rămân ție.

- Poți modifica oricând nivelul contribuției tale, în funcție de fluctuațiile veniturii tale, între pragul minim (stabilit de fiecare fond de pensii facultative în parte) și cel maxim de 15% din venitul tău salarial brut (prag stabilit prin lege pentru contribuția totală angajat și angajator). Poți chiar să încetezi plata, dacă traversezi un moment mai dificil din punct de vedere financiar, și apoi să o reiei.

- În funcție de apetitul tău pentru risc, poți alege între fonduri de pensii cu risc mediu (și o politică prudentă de plasare a activelor) și fonduri de pensii cu risc ridicat (dar care îți pot aduce și randamente mai atractive). Este bine să știi însă că performanțele anterioare ale unui fond de pensii facultative nu reprezintă o garanție pentru realizările viitoare. Pe site-ul Autorității de Supraveghere Financiară găsești oricând rezultatele investiționale ale fondurilor de pensii facultative existente în piață.

- Poți alege oricând să te transferi de la un fond de pensii facultative la altul. Înainte să o faci, citește însă cu atenție prospectul fondului respectiv și studiază eventualele comisioane și penalități de transfer.

- Și angajatorul poate contribui la pensia ta facultativă, sub forma acordării unui beneficiu extra – salarial (conform prevederilor Codului fiscal).

De exemplu, pe lângă plata unui abonament la sala de sport și tichetele de masă, compania îți poate oferi lunar o sumă de bani (ce poate varia de la o

firmă la alta) care să se verse în contul tău individual de pensie facultativă. În momentul în care nu mai ești angajatul lor, firma va înceta plățile lunare către contul tău individual de pensie facultativă, dar sumele acumulate până atunci în cont rămân în proprietatea ta.

Dreptul la pensia facultativă se deschide atunci când participantul a împlinit vârsta de 60 de ani, au fost plătite cel puțin 90 de contribuții lunare (consecutive sau nu) în contul său de pensie facultativă, iar activul acumulat este cel puțin egal cu suma necesară obținerii pensiei facultative minime prevăzută de legislație. Până la emiterea legii de plată a pensiilor private, la împlinirea vârstei de 60 de ani, participanților li se plătește suma acumulată în contul individual sub forma unei plăți unice.

4.4 Cum se face o pensie facultativă

În primul rând, este nevoie ca tu să iei decizia, pentru că nimeni nu o ia pentru tine. Alegerea fondului de pensii cu care închei contractul este deosebit de importantă. Caută informații detaliate despre toate fondurile de pe piață și despre randamentele obținute în trecut. Rezultatele din perioadele anterioare nu sunt o garanție pentru performanțele din viitor, însă pot reprezenta un bun indiciu.

Ca și în cazul Pilonului II, societățile autorizate fac investiții cu grad mai mic sau mai mare de risc, astfel că poți alege în cunoștință de cauză cum vrei să-ți fie administrați banii.

Ultima etapă este semnarea propriu-zisă a actului de aderare cu un agent de marketing autorizat al fondului ales.

4.5 Cât costă să închei o pensie facultativă

Având în vedere că plătești din banii tăi și pentru o perioadă de timp mai îndelungată, costurile sunt importante. Verifică atent prospectul detaliat, pentru a observa toate costurile și comisioanele percepute.

Pentru a încheia o pensie facultativă, contribuția lunară pe care o vei plăti trebuie să fie între o sumă minimă a cărei valoare diferă de la un fond la altul și maxim 15% din venitul tău salarial brut (limite stabilite prin lege).

Poți întrerupe plățile pentru o perioadă (dacă te confrunți cu greutăți financiare) și să le reiei ulterior, fără costuri suplimentare.

4.6 Cum funcționează deductibilitatea fiscală a pensiei facultative

Pensia facultativă te ajută să beneficiezi imediat de un avantaj fiscal. Astfel, poți acumula un venit suplimentar pentru anii pensionării, în timp ce plătești un impozit mai mic.

Sună bine, nu-i așa? Tot ce trebuie să faci este să efectuezi plata contribuției tale lunare prin intermediul angajatorului. Doar așa vei putea beneficia de avantajele deductibilității fiscale.

Pentru angajator efortul este destul de redus, deoarece el oricum calculează și reține toate taxele aferente salariilor, iar tu ai de câștigat.

- În limita unei contribuții de maxim 400 EUR / an, poți plăti imediat un impozit pe venitul din salariu mai mic (conform prevederilor Codului Fiscal în vigoare)*
- Scapi de grija plății lunare a contribuției
- Cu cât contribuția lunară este mai mare (raportat la contribuția minimă de câteva zeci de lei pe lună), cu atât avantajul tău fiscal este mai mare (în limita celor 400 EUR / an*) și în contul tău individual de pensie se acumulează mai mulți bani
- Poți fructifica la maxim avantajul fiscal alegând contribuția optimă de 150 lei / lună**
- Poți acumula chiar și mai mulți bani în contul tău individual de pensie dacă și angajatorul contribuie, la rândul său, la pensia ta facultativă sub formă de beneficiu extrasalarial.

*Conform prevederilor fiscale actuale, contribuția ta la pensia facultativă este dedusă din baza de calcul a impozitului pe venitul din salarii, în limita a 400 euro pe an, la data efectuării plății.

**corespunzător unui curs de schimb RON/EUR de 4,5 lei

ATENȚIE

Atenție, deductibilitatea fiscală se poate opera numai de către angajator, deoarece el este cel care calculează și reține impozitul pe venit. Dacă alegi să faci singur plata contribuției lunare (prin ordin de plată, Standing Order etc), atunci trebuie să știi că nu vei beneficia de avantajele fiscale.

Iată un exemplu care te va ajuta să înțelegi mai bine cum funcționează deductibilitatea fiscală și de ce este important să plătești contribuția lunară prin intermediul angajatorului.

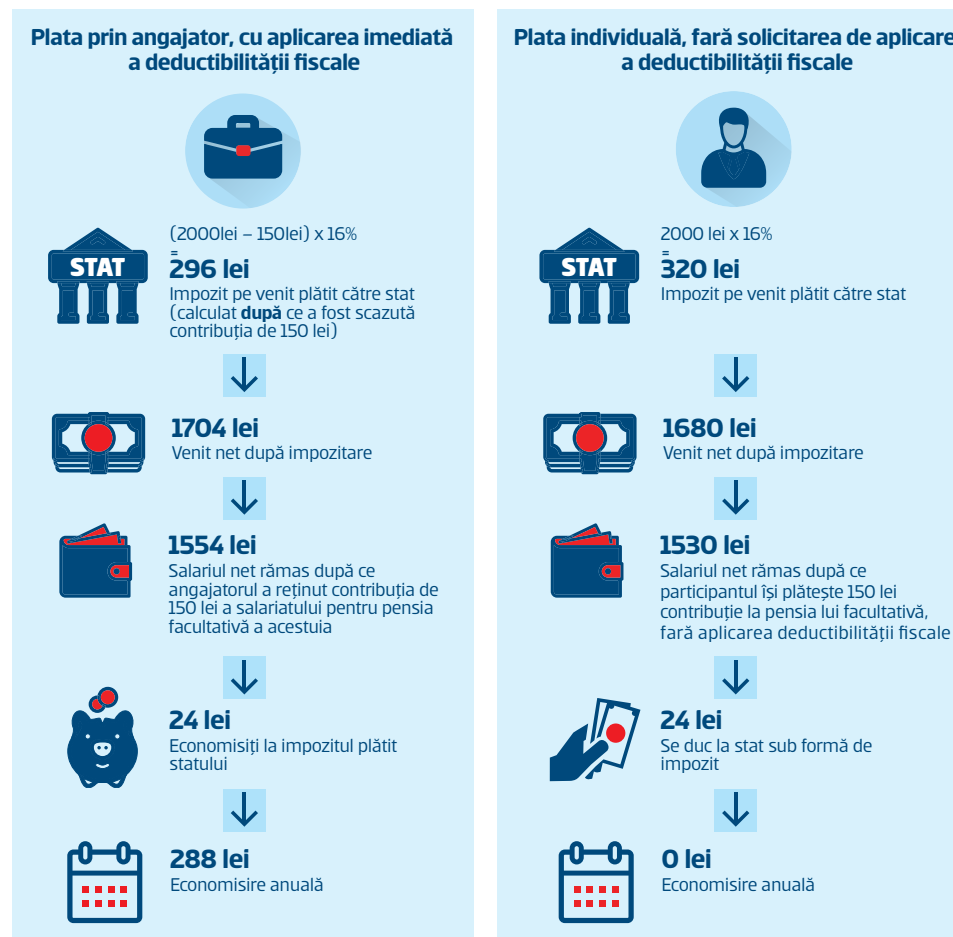
POȚI BENEFICIA IMEDIAT DE DEDUCTIBILITATEA FISCALĂ A PENSIEI FACULTATIVE*

Exemplu despre ce înseamnă din punct de vedere fiscal aplicarea deductibilității fiscale pentru pensia facultativă:

Luăm în calcul următoarele date:

- Un participant cu un venit salarial impozabil (înainte de aplicarea impozitului pe venit) de 2000 lei
- Impozit pe venitul din salarii de 16%
- Contribuția lunară la pensia facultativă individuală a salariatului este de 150 lei / lună

Iată mai jos cele 2 scenarii**:

*Contribuția proprie a angajatului este deductibilă fiscal de la plata impozitului pe venitul din salariu de 16% în limita a 400 EUR/an.
 **Calculul s-a efectuat la un curs EUR estimat de 4,5 LEI.

4.7 Când beneficiazi de pensia facultativă

Pensia facultativă poate fi încasată începând de la vârsta de 60 de ani.

Asta înseamnă un avans aproximativ de 5 ani față de pensia publică pentru limita de vârstă pentru bărbați, și 3 ani pentru femei.

Dacă survine decesul asiguratului, pensia facultativă se transmite moștenitorilor de drept.

Poți beneficia de pensia facultativă și dacă ai fost pensionat pe caz de invaliditate.

DE REȚINUT

- Un participant se poate transfera de la un fond de pensii la altul, dacă dorește acest lucru.
- Dacă fondul de pensii obține rezultate sub un anumit prag timp de patru trimestre consecutive, Autoritatea de Supraveghere Financiară îi reține autorizația de funcționare, iar administrarea conturilor participanților va fi preluată de un alt administrator.

4.8 Pilonul III pentru ANGAJATOR

Este bine să știi că le poți oferi angajaților pensia facultativă ca și beneficiu extra-salarial, la fel de simplu cum le oferi tichete de masă, abonamente la sala de sport, bonuri de vacanță, tichete de carburant sau alte beneficii.

Iar pentru o firmă, contribuțiile la pensia facultativă a angajaților pot fi mai

avantajoase și mai puțin costisitoare decât alte beneficii financiare clasice, cum ar fi, de exemplu, o mărire de salariu.

Contribuția minimă la un fond de pensii facultative diferă de la un fond la altul. Poți decide, de exemplu, să le acorzi salariaților o contribuție optimă din punct de vedere fiscal* de aproximativ 150 lei pe lună. La rândul lor, și angajații pot contribui în mod individual la fondul lor personal de pensie, acumulând astfel și mai mulți bani albi pentru zile negre.

Atenție însă, contribuția totală a salariatului și a angajatorului său nu poate fi mai mare de 15% din salariul lunar brut al salariatului sau asimilat acestuia.

Este important să afli că plata contribuției la pensia facultativă a angajaților poate fi încetată oricând. Cu alte cuvinte, poți modifica permanent valoarea contribuției în funcție de situația financiară a companiei.

Mai mult, în cazul în care compania trece printr-o perioadă mai grea și nu mai poate acorda acest beneficiu, contribuția angajatorului poate fi suspendată în orice moment, putând fi reluată oricând. Activul personal al salariaților deținut la un fond de pensii facultative nu va fi afectat, acesta fiind investit în continuare. În plus, salariații au posibilitatea de a relua plata și de a contribui singuri la fondul de pensii facultative.

Când unul dintre angajați pleacă, angajatorul va înceta plata contribuției pentru respectiva persoană, dar banii economisiți până în acel moment în fondul individual de pensie vor rămâne ai angajatului, conform prevederilor legale în vigoare.

Angajații tăi contribuie lună de lună la un fond de pensii facultative? Nu poți contribui și tu la pensia lor, dar vrei totuși să le dai o mână de ajutor?

E foarte simplu și cu eforturi minime pentru companie: poți face tu plata contribuțiilor lunare la pensia lor facultativă, prin aplicarea deducerilor fiscale la calculul salariului angajaților tăi. Adică exact ce făceai și până acum, numai că, pe lângă asigurări sociale și alte taxe, vei mai lua în calcul și contribuția lor la pensia facultativă.

Pentru tine efortul nu este foarte mare, dar pentru ei avantajul este de până la 288 lei / an, bani care rămân în buzunarul lor! Și asta pentru că îi ajuți să beneficieze imediat de avantajele deductibilității fiscale (prevăzute de Codului Fiscal în vigoare) și să plătească un impozit mai mic. Cu siguranță vor aprecia implicarea ta!

La pagina 16 vei găsi un exemplu care te va ajuta să înțelegi mai bine cum funcționează deductibilitatea fiscală și de ce este important să îi ajuți tu să faci plata contribuției lunare.

*Conform prevederilor fiscale actuale, contribuția angajatorului la pensia facultativă a angajaților săi este scutită de la plata contribuțiilor sociale obligatorii în limita a 400 de euro pe an per angajat și integral deductibilă la calculul impozitului pe profit, indiferent de sumă. De asemenea, contribuția angajatorului la pensia facultativă este dedusă din baza de calcul a impozitului pe venitul din salarii, în limita a 400 euro pe an, la data efectuării plății.

5. SFATURI UTILE

5.1 Cum alegi fondul de pensii potrivit pentru tine

Alegerea fondului de pensii private către care se îndreaptă contribuția ta este foarte importantă, pentru că de ea depinde cum vor fi administrați banii tăi virați lună de lună.

Înainte de a alege un fond de pensii administrat privat / fond de pensii facultative, informează-te foarte bine în legătură cu performanța, comisioanele și calitatea serviciilor acestuia. Astfel, este bine să analizezi cu atenție:

- Rezultatele investiționale, care sunt reflectate prin rata de rentabilitate anualizată, calculată pentru ultimele 24 de luni și disponibilă pe site-ul ASF (www.asfromania.ro)
- Structura detaliată a portofoliului investițional, care este publicată de două ori pe an și care te ajută să apreciezi în ce măsură portofoliul fondului ales corespunde profilului investițional pe care ți-l dorești

- Comisioanele pe care le aplică fondurile de pensii private (sunt detaliate în prospectul publicat de către fiecare fond)
- Consecvența cu care fondul de pensii private a avut o performanță istorică bună, această evoluție fiind de asemenea disponibilă pe site-ul ASF.

De regulă, un fond de pensii cu un grad scăzut de risc țintește investiții cu profituri mai mici, dar cu asumarea unor riscuri mai mici. Pe de altă parte, un fond de pensii cu un grad ridicat de risc țintește investiții ce pot aduce profituri mai mari, dar în același timp pot fi mai puțin sigure.

Trebuie însă să știi că performanțele anterioare ale unui fond de pensii private nu reprezintă o garanție a realizărilor viitoare. Piața de investiții poate fi extrem de volatilă, așa că este bine să te hotărăști încă de la început care este gradul de risc pe care ești dispus să îl accepți și să optezi pentru fondul potrivit în funcție de apetitul tău pentru risc.

Experiența administratorului fondului de pensii (care trebuie să fie autorizat) este un alt factor extrem de important care te poate ajuta să iei decizia potrivită.

De asemenea, ține cont de faptul că agenții de marketing ai respectivului fond trebuie să fie autorizați (poți verifica numele agenților în registrul disponibil pe www.asfromania.ro), iar actul de aderare trebuie să conțină toate elementele de siguranță (seria și numărul unic alocat de către ASF, precum și datele de contact ale administratorului).

Înainte de a semna un act de aderare, citește cu mare atenție prospectul schemei de pensii și pune cât mai multe întrebări, ca să te asiguri că totul îți este foarte clar.

Alegerea fondului de pensii administrat privat și / sau al fondului de pensii facultative reprezintă dreptul și opțiunea ta personală.

5.2 Cum te poți transfera de la un fond de pensii la altul

Dacă nu mai ești mulțumit de felul în care îți sunt administrați banii sau pur și simplu vrei să alegi un alt fond administrat privat / fond de pensii facultative, te poți transfera de la un fond la altul, în funcție de preferințele tale. Decizia de transfer este o opțiune personală.

Un participant se poate transfera de la un fond de pensii private la altul doar dacă semnează un act individual de aderare la fondul de pensii private la care dorește să fie transferat.

Agenților de marketing autorizați de către fondurile de pensii le este interzis prin lege să se implice și să influențeze transferul participanților de la un fond de pensii la altul.

Formularele de transfer se găsesc pe site-ul ASF (www.asfromania.ro)

5.3 Cum afli care sunt fondurile de pensii din piață

Găsești mereu lista actualizată a fondurilor de pensii administrate privat și a fondurilor de pensii facultative pe site-ul ASF: www.asfromania.ro

5.4 Cum comunică fondurile de pensii și de unde poți afla mai multe informații

Legislația privind marketingul și comunicarea fondurilor de pensii este foarte bine reglementată de Autoritatea de Supraveghere Financiară, tocmai pentru că vorbim de banii tăi de pensie și este important să știi în permanență ce se întâmplă cu ei.

Astfel, toate fondurile de pensii au obligația legală să comunice în timp util toate informațiile de interes pentru participanții la fondurile de pensii. Mai jos găsești principalele surse de informare care te ajută să știi ce face pensia ta administrată privat și/sau facultativă.

Prospectul schemei de pensii private.

Este documentul care cuprinde toți termenii contractului de administrare și ai schemei de pensii (inclusiv termene, condiții și reguli pe baza cărora administratorul investeste activele fondului de pensii, adică și banii tăi).

Acest document și toate modificările acestuia se publică în presa scrisă și sunt totodată postate și pe website-ul fondului respectiv. Prospectul simplificat este pus în mod obligatoriu la dispoziția oricărui participant în momentul în care semnează actul de aderare, iar prospectul detaliat se va pune la dispoziția participanților la solicitarea acestora.

Raportul anual de informare a participantului.

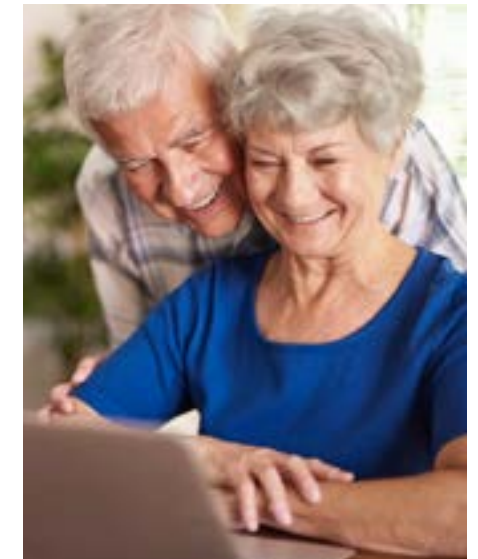
Este bine să-l citești cu atenție, deoarece conține informații importante despre fondul de pensii respectiv și administratorul acestuia. Din paginile lui vei afla, printre altele, care este politica de investiții a fondului și rezultatele obținute, costurile de administrare (totale și defalcate pe

categorii), ratele de rentabilitate de la sfârșitul fiecărui trimestru din anul pentru care se întocmește raportul. Acest raport se publică anual până cel târziu în data de 31 mai a fiecărui an.

Scrisoarea de informare anuală.

Fiecare participant este informat anual, în scris, la ultima adresă comunicată, până la data de 15 mai a anului, despre activul personal, respectiv numărul de unități de fond și valoarea acestora la finalul anului anterior, precum și despre situația administratorului.

Nu uita să consulți și **pagina de internet** a administratorului fondului de pensii, care are obligația să posteze acolo toate informațiile de interes pentru participanți: prospect, situații financiare anuale și raportări contabile semestriale ale fondului de pensii și ale administratorului fondului de pensii, evoluția fondurilor de pensii, ratele de rentabilitate, structura portofoliului de investiții etc.

6. GLOSAR

exclusiv de activitate administrarea fondurilor de pensii și, opțional, furnizarea de pensii private;

Agent de marketing al fondului de pensii - persoană fizică sau juridică mandatată de administrator să obțină acordul de aderare a participanților;

Angajatorul - persoană fizică sau juridică ce poate, potrivit legii, să angajeze forță de muncă pe bază de contract individual de muncă, potrivit Legii nr. 53/2003 - Codul muncii, cu modificările și completările ulterioare, sau pe bază de raport de serviciu, potrivit Legii nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările ulterioare;

Fond de pensii administrat privat / fondul de pensii facultative: fondul constituit prin contract de societatea civilă, încheiat între participanți, în conformitate cu prevederile Codului civil referitoare la societatea civilă particulară și cu dispozițiile legislației în vigoare;

Pensie privată / pensie facultativă - suma plătită periodic participantului sau beneficiarului, în mod suplimentar și distinct de cea furnizată de sistemul public

Prospect al schemei de pensii private / pensiei facultative - documentul care cuprinde termenii contractului de administrare și ai schemei de pensii;

Active ale unui fond de pensii administrat privat / fond de pensii facultative: instrumente financiare, inclusiv instrumente financiare derivate, precum și numerar, rezultate ca urmare a investirii activelor personale ale participanților;

Activ personal: suma acumulată în contul unui participant, egală cu numărul de unități de fond deținute de acesta, înmulțite cu valoarea la zi a unei unități de fond;

Activ net total al fondului de pensii administrat privat / fondului de pensii facultative la o anumită dată: valoarea care se obține prin deducerea valorii obligațiilor sau obligațiunilor fondului din valoarea activelor acestuia la acea dată;

Act de aderare: un înscris prin care o persoană își manifestă actul de voință de a fi parte la contractul de societate civilă și la prospectul schemei de pensii private;

Administrator - societatea comercială pe acțiuni constituită în conformitate cu dispozițiile legislației în vigoare și cu prevederile prezentei legi, denumită societate de pensii, care are ca obiect

Rată de rentabilitate a unui fond de pensii - logaritm natural din raportul dintre valoarea unității de fond din ultima zi lucrătoare a perioadei și valoarea unității de fond din ultima zi lucrătoare ce precede perioada respectivă; randamentul zilnic al unui fond de pensii reprezintă diferența dintre valoarea unității de fond din ziua respectivă și valoarea unității de fond din ziua precedentă, totul raportat la valoarea unității de fond din ziua precedentă;

Valoarea unității de fond - raportul dintre valoarea activului net al fondului de pensii la o anumită dată și numărul total de unități ale fondului la aceeași dată.

DIN NOU, PE SCURT

Acum, că știi cum stau lucrurile cu sistemul de pensii din România, hai să recapitulăm cele mai importante aspecte care vor determina modul în care îți vei trăi anii de pensie.

Iată din ce poate fi compusă pensia ta:

Sistemul de pensii din România este compus din 3 piloni:

- Sistem bazat pe solidaritatea dintre generații;
- Pensile de astăzi sunt plătite de actualii angajați.

- Venit suplimentar pensiei de la stat;
- Este obligatoriu sub 35 de ani la prima angajare și opțional pentru cei între 35-45 de ani.

- Produs de economisire pe termen lung cu scopul obținerii unui venit suplimentar la pensie;
- Contribuția poate fi suportată atât de angajat cât și de angajator.

Un proiect susținut de BCR Pensii